

USKOT

USKOT-foorumi –
Uskontojen välinen
yhteistyö Suomessa
VUOSIKERTOMUS
2015

USKOT-FOORUMI

Uskontojen yhteistyö Suomessa ry – USKOT-foorumi

Religionernas samarbete i Finland rf – RESA-forumet

VUOSIKERTOMUS 2015

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 1.3.2016

1 Yleistä

Jos vuosi 2014 oli vaiherikas ja tapahtumia täynnä, vielä enemmän sitä oli kulunut vuosi 2015. Uskonto oli esillä sekä mediassa että laajemmin julkisessa keskustelussa. Uskonnonopetus ja uskonnon asema kouluissa puhuttivat. Lähi-idässä tapahtunut ääri-islamilaisten ISIS -liikkeen nousu, Pariisissa ja muualla tehdyt terrori-iskut sekä sotaa pakenevat sadat tuhannet pakolaiset muuttivat ilmapiiriä vihamieliseen suuntaan. Kun vuoden alussa muslimit pelkäsivät leimautumista, joidenkin kuukausien kuluttua tämä oli jo arkipäivää.

Tarvetta USKOT-foorumin esiintymiseen ja vaikuttamiseen on siis ollut runsaasti, enemmän kuin mihin olemmepystyneet. Näkyvyyttäkin olemme saaneet ja sen mukana uusia odotuksia, joihin vastaaminen on entistä haasteellisempaa. USKOT-foorumi on laajasta yhteiskunnallisesta kattavuudestaan huolimatta edelleen toiminut pääasiassa vapaaehtoisvoimin –

vaikka Foorumin perustamisesta tuli tammikuussa 2016 kuluneeksi viisi vuotta. Viittä toimintavuotta juhlistettiin järjestämällä tapaaminen uskontojohtajien kanssa. Se antoi mahdollisuuden katsoa yhdessä sitä, mihin USKOT-foorumin perustamisen jälkeen on ylletty, ja samalla arvioimaan tulevia haasteita.

Kuluneena vuonna on tehty useita lausuntoja ja julkilausumia: oman uskonnon opetuksen merkityksestä, muslimien leimaamisesta, terrorismin harjoittamisesta uskonnon varjolla. Kansalaistapahtumiin on osallistuttu ja puheita pidetty. Viranomaisten luona on käyty esittelemässä Foorumin toimintaa ja etsimässä taloudellista tukea, mutta myös keskustelemassa oman maan ja kansainvälisestä tilanteesta.

Hyvä uutinen on se, että USKOT-foorumilla on nyt toimisto. Pysyvää henkilöstöä ei siellä vielä ole, mutta askel oikeaan suuntaan on otettu. Taustayhteisöistä kootut työryhmät auttoivat hallitusta erilaisten asioiden valmistelussa.

Järjestäytyminen

2 Järjestäytyminen

2.1 USKOT -foorumin perustaminen, jäsenet ja tarkoitus

Vuosi 2015 oli USKOT -foorumin viides toimintavuosi. ”Uskontojen yhteistyö Suomessa ry – USKOT-foorumi / Religionernas samarbete i Finland rf – RESA-forumet” -yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 24.1.2011. Yhdistys rekisteröitiin 15.5.2012.

Yhdistyksen perustajajäsenyhteisöt edustavat kolmea uskonto-perinnettä: juutalaisuutta, kristinuskoa ja islamia. Foorumissa ovat mukana Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN), Suomen Evankelis-luterilainen kirkko, Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE), Suomen Islam-seurakunta ja Suomen Juutalaisten Seurakuntien Keskusneuvosto. Foorumin päämääränä on vaalia yhteiskuntarauhaa maassamme uskonnonvapautta vahvistavassa hengessä edistämällä uskontojen välistä vuoropuhelua, yhdenvertaisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja yhteistyötä Foorumin tärkeiksi katsomissa asioissa.

2.2 Vuosikokous

USKOT-foorumin viides vuosikokous pidettiin 13.4.2015 klo 17.00 – 19.00 Helsingin juutalaisen seurakunnan tiloissa, Malminkatu 26, Helsingissä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin istuva puheenjohtaja Yaron Nadbornik ja sihteeriksi Anja Toivola-Stambouli. Vuosikokous käsitteli seuraavat asiat:

- Vuoden 2014 tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen

vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille vastuuvollisille;

- Toimintasuunnitelman, tulo- ja menoarvion sekä liittymis- ja jäsenmaksujen vahvistaminen vuodelle 2015;
- Sääntömuutosesitys;
- Hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen;
- Puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan valitseminen kaudelle 2015–2016;
- Hallituksen varsinaisten jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varaedustajiensa valitseminen kaudelle 2015–2016; sekä
- Kahden tilintarkastajan sekä varatilintarkastajan valitseminen.

2.3 Hallitus 2013–2014

Hallitus, jonka USKOT-foorumin kolmas, huhtikuussa 2013 pidetty vuosikokous valitsi toimikaudeksi 2013–2014, ja johon tehtiin joitakin muutoksia neljännessä, 20.3.2014 pidetyssä vuosikokouksessa, toimi vuoden 2015 vuosikokoukseen saakka. Vuoden 2015 alkukausina hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtajisto:

Puheenjohtaja:

Yaron Nadbornik, Suomen Juutalaisten Seurakuntien Keskusneuvosto ry

Varapuheenjohtajat:

Kaarlo Kalliala, Suomen ev.lut. kirkko

Abdulmajid Tahirou-Varjonen, Suomen Islamilainen Neuvosto

Hallituksen jäsenet:

Jan Edström, Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN), varalla Ilari Rantakari

Milena Parland, Suomen

Ekumeeninen Neuvosto (SEN), varalla Jari Portaankorva

Pekka Y Hiltunen, Suomen Evankelis-luterilainen kirkko, varalla Risto Jukko

Pia Jardi, Suomen Islamilainen Neuvosto ry (SINE), varalla Isra Lehtinen

Varol Abdrahim, Suomen Islam-seurakunta, varalla Naim Sadik

Deniz Bedretin, Suomen Islam-seurakunta, varalla Haris Bedretin

Gideon Bolotowsky, Suomen Juutalaisten Seurakuntien keskusneuvosto, varalla Jan Cibulka.

Hallituksen nimeämänä sihteerinä toimi Anja Toivola-Stambouli ja rahastonhoitajana Perry Johansson.

Hallitus päätti kokouksessaan 2/11.2.2015, että myös varajäsenet voivat osallistua kokouksiin, jotta nämä pysyisivät ajan tasalla hallituksen työstä. Varajäsenillä on kokouksissa puheoikeus mutta ei äänioikeutta.

2.4 Hallitus 2015–2016

Vuoden 2015 vuosikokous valitsi USKOT-foorumille järjestyksessä kolmannen hallituksen, joka aloitti toimikautensa 13.4.2015 pidetyn kokouksen jälkeen.

Valituiksi tulivat seuraavat henkilöt:

Anja Toivola-Stambouli, Yaron Nadbornik, Kaarlo Kalliala ja Atik Ali

Puheenjohtajisto:

Puheenjohtaja:

Atik Ali, Suomen Islam-seurakunta

Varapuheenjohtajat:

Kaarlo Kalliala, Suomen Evankelis-luterilainen kirkko

Yaron Nadbornik, Suomen Juutalaisten Seurakuntien keskusneuvosto

Hallituksen jäsenet:

Jan Edström, Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN), varalla Ilari Rantakari

Milena Parland, Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN), varalla Jari Portaankorva

Pekka Y Hiltunen, Suomen Evankelis-luterilainen kirkko, varalla Risto Jukko

Varol Abdrahim, Suomen Islam-seurakunta, varalla Deniz Bedretin

Pia Jardi, Suomen Islamilainen Neuvosto ry (SINE), varalla Abdessalam Jardi
Isra Lehtinen, Suomen Islamilainen Neuvosto ry (SINE), varalla Mohammed Alschaar
John Burstein, Suomen Juutalaisten Seurakuntien keskusneuvosto, varalla Jan Cibulka.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana seitsemän kertaa. Kokoontumiset järjestettiin vuorotellen eri taustayhteisöjen toimitiloissa, mikä antoi Foorumin jäsenyhteisöille mahdollisuuden tutustua paremmin toistensa toimintaan.

2.5 Sääntömuutos

Vuosikokous hyväksyi sääntömuutoksen, jonka mukaan sihteerin nimike muutettiin toiminnan-johtajaksi. Sääntöjen 8 §:n tätä asiaa koskeva teksti: ”Hallitus valitsee joko keskuudestaan tai ulkopuoleltaan sihteerin ja rahastonhoitajan” muutettiin muotoon: ”Hallitus valitsee joko keskuudestaan tai ulkopuoleltaan toiminnanjohtajan ja rahastonhoitajan sekä muuta toiminnan edellyttämää henkilöstöä.”

Toiminnanjohtajana toimi Anja Toivola-Stambouli ja rahastonhoitajana Perry Johansson.

2.6 Työryhmät

USKOT -foorumin asiantuntijapohjan laajentamiseksi ja uusien resurssien mukaan saamiseksi hallitus oli kahtena edellisenä kautena asettanut työryhmiä, joiden tehtävänä oli valmistella asioita hallitukselle. Koska Foorumin resurssipohja ei kertomusvuonna olennaisesti

muuttunut, pidettiin työryhmien panosta toiminnan kehittämisessä ja toteuttamisessa erityisen tärkeänä. Työryhmien roolia ja työskentelytapoja pyrittiin myös uudistamaan. Määriteltiin, että Foorumilla voi olla erityyppisiä ryhmiä: 1) jatkuvia ryhmiä, 2) projektiryhmiä, kuten juhlavuosi 2017-ryhmä, sekä 3) ad hoc -ryhmiä tiettyä ilmennystä, usein lyhytaikaista tarvetta varten. Työryhmien kokoonkutsujan tulee olla hallituksen jäsen tai varajäsen.

Hallitus vahvisti kokouksessaan 31.8.2015 seitsemän jatkuvan työryhmän kokoonpanon sekä niiden kokoonkutsijat (alla). Ryhmien tehtävänä oli valmistella asioita hallitukselle kaudella 2015. Osa ryhmistä toimi aktiivisesti, mutta jotkut eivät päässeet kunnolla käyntiin.

Uskonnonopetusryhmä

Kokoonkutsuja: Milena Parland, marraskuusta Isra Lehtinen. Jäsenet: Jyri Komulainen, Jan Edström Daniel Weintraub, Varol Abdrahim, Yaron Nadbornik.

Moniuskontoisen kalenterin kehittämisryhmä

Kokoonkutsuja: Pekka Y Hiltunen. Jäsenet: Simon Livson, Anas Hajjar, Haris Bedretdin.

Kansainvälisten yhteyksien ryhmä

Kokoonkutsuja: Ilari Rantakari. Jäsenet: Mikko Heikka, John Burstein, Abdessalam Jardi, Ramil Belyaev (alkuvuoden).

Viestintäryhmä

Kokoonkutsuja: Deniz Bedretdin. Jäsenet: Sanna-Maaria Tornivaara, Pia Jardi, Harriet Haras (alkuvuoden), Jaakko Heinimäki, Isra Lehtinen.

Nuorisoryhmä

Kokoonkutsuja: Jari Portaankorva. Jäsenet: Ariel

Nadbornik, Minna Mannert, Nahla Hewidy, Muttaqi Khan, Ömit Bedretdin.

Naisryhmä

Kokoonkutsuja: Pia Jardi. Jäsenet: Marjaana Toiviainen, Heidi Rautionmaa, Nesrin Wilfred, Yvonne Westerlund, Anja Toivola-Stambouli.

Juhlavuosi 2017

Kokoonkutsuja: Pia Jardi. Jäsenet: Abdessalaam Jardi, Deniz Bedretdin, Harriet Haras, Pekka Hiltunen, Timo-Matti Haapiainen, Ilari Rantakari.

2.7 Toimisto

USKOT-foorumi sai kauan kaivatun toimiston, kun Islam-seurakunta vuokrasi tätä tarkoitusta varten huoneen toimistohotellistaan Fredrikinkatu 33,B 3. krs. Huonekaluja saatiin Turun tuomiokapitulista, josta niitä vapautui kesällä tehdyn remontin yhteydessä. Toimistoon on siirretty Foorumin arkistoa. Sitä on myös käytetty puheenjohtajiston ja työryhmien kokoustilana.

3 Varsinainen toiminta

3.1 Toimintasuunnitelma 2015

Vuoden 2015 haasteiksi määriteltiin toiminta-suunnitelmassa toiminnan vakiinnuttaminen ja USKOT – foorumin vaikutuksen lisääminen vahvistamalla tiedottamista ja sitä kautta näkyvyyttä. Samalla todettiin, että taloudellisten resurssien merkittävä lisääminen on Foorumin toiminnan kannalta avainkysymys. Aikaisempien vuosien prioriteetit - uskonnonopetuskeskusteluun osallistuminen, moni-uskontoisen kalenterin edelleen kehittäminen sekä kansainvälisten yhteyksien vahvistaminen - nähtiin edelleen tärkeinä.

Resurssit eivät kuitenkaan kertomusvuonna lisääntyneet merkittävästi, mikä seikka hidasti toiminnan vakiinnuttamista ja vaikuttamistoiminnan lisäämistä. Samaan aikaan maahanmuuttoa ja muita uskontoja koskevan mediakeskustelun myötä USKOT-foorumin tunnettuus kuitenkin lisääntyi, mikä heijastui sen toimintaan kohdistuvina kasvavina odotuksina. Tämä ristiriita näkyy myös tämän vuosikertomuksen tekstissä. Tilaisuuksia toimintaan olisi ollut yllin kyllin, mutta vapaaehtoispuhjalta tehdyllä työllä on rajansa. Toiminnan vakiinnuttaminen pysyvän palkatun henkilöstön avulla on jälleen kirjattu kuluvan vuoden 2016 prioriteetteihin.

3.2 Uskonnonopetuksen järjestäminen

USKOT-foorumi näkee, että Suomi on monikulttuurinen ja moniuskontoinen maa. Sen jäsenyhteisöt pitävät oman uskonnon opetusta tärkeänä, koska oman uskonnon hyvä tunteminen vahvistaa nuoren identiteettiä ja luo edellytykset myös toisen aidolle ymmärtämiselle.

Vuonna 2014 USKOT-foorumi antoi useita lausuntoja opetussuunnitelmien kehittämisestä. Kertomusvuonna Opetushallitus pyysi jälleen Foorumia kommentoimaan lukion opetussuunnitelman perusteita (LOPS) koskevaa luonnosta. USKOT-foorumin antoi asiasta 5.5.2015 lausunnon, jossa korostettiin seuraavia seikkoja:

- Lukio-opetuksen tulisi olla opiskelijoiden uskonnollista sekä katsomuksellista moninaisuutta kunnioittavaa ja puoluepoliittisesti sitoutumatonta.
- Oppimisympäristöinä tulisi mainita myös kirkot ja muut uskonnolliset yhdyskunnat.
- Elämäntietoa koskevan osion tulisi sisältää selkeämmin ja runsaammin uskontoja koskevaa ainesta.

Vuoden 2015 suunnitelmissa oli myös uskonnonopetusta koskevan seminaarin järjestäminen, joka ei kuitenkaan resurssien puutteesta toteutunut. Uskonnonopetuksen kehittämisen seuraamista pidettiin kuitenkin edelleen tärkeänä, ja korostettiin positiivista näkökulmaa. Tarkoitus oli myös osallistua uskonnonopetuksen kehittämiseen toimittamalla nettipohjaista uskonnollista materiaalia, joka ei myöskään toteutunut.

Hallitus päätti antaa tukensa nuorten uskontodialogikasvatusta koskevalle projektille, joka oli käynnistynyt syksyllä 2015 Ad Astra -yhdistyksen kautta ruotsinkielisenä. Päätettiin sisällyttää suomenkielinen projekti vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan.

Foorumin hallitusta avusti uskonnonopetusta koskevissa kysymyksissä asiantuntijoista ja hallituksen jäsenistä koostuva työryhmä, jonka kokoonkutsujana toimi ensin

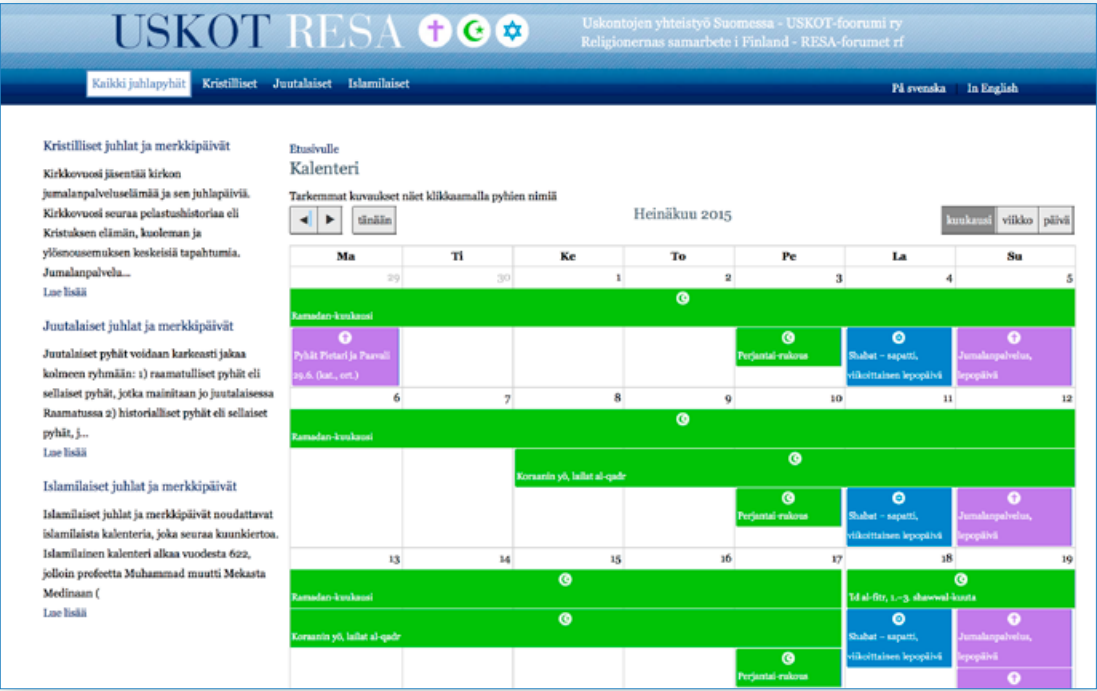
Milena Parland ja lokakuusta lähtien Isra Lehtinen. Jäseniä olivat piispainkokouksen sihteeri Jyri Komulainen, Islamin opettaja Isra Lehtinen, toimittaja Milena Parland, Suomen Islam-seurakunnan varaimaami Varol Abdrahim, Juutalaisen koulun lehtori Daniel Weintraub sekä juutalaisen seurakunnan puheenjohtaja Yaron Naddor.

3.3 Moniuskontoisen kalenterin edelleen kehittäminen

USKOT – foorumi julkaisi syyskuussa 2012 Suomen oloihin tarkoitetun moniuskontoisen nettikalenterin,

joka esittelee islamin, juutalaisuuden sekä kristinuskon (katolisen, luterilaisen ja ortodoksisen) perinteen juhlapäiviä ja merkkipäiviä. Kalenteri on tarkoitettu suurelle yleisölle, kouluille, päiväkodeille, sairaaloille, puolustusvoimille samoin kuin muille yhteiskunnan laitoksille sekä kansalaisjärjestöille. Se löytyy osoitteesta www.uskontokalenteri.fi. Kalenterin ruotsin ja englanninkieliset versiot mobiiliversio saatiin valmiiksi alkuvuodesta 2015. Venäjänkielinen käännös pantiin myös alulle, ja arabiankielinen versio on ohjelmassa vuonna 2016 edellyttäen, että rahoitus järjestyy. Viimemainittua pidetään tärkeänä erityisesti lisääntyneen maahanmuuton vuoksi.

Vuoden 2015 aikana myös FOKUS ry tuotti yhdessä

Ad Astra rf:n ja Helsingin kaupungin opetusviraston kanssa Helsingin peruskoululaisille verkosta ladattavan monikulttuurisen juhlakalenterin, johon oli otettu mukaan juhlia kolmesta abrahamilaisesta uskonnosta sekä buddhalaisuudesta ja krishnatietoisuudesta. Kalenterin laatimisessa oli käytetty yhtenä lähteenä USKOT-foorumin uskontokalenteria. Hallitus keskusteli ehdotuksesta yhdistää nämä kaksi kalenteria. Katsottiin, että vaikka kulttuurikalenterin rahoitus on helpompaa kuin uskontokalenterin, yhdistäminen ei onnistu, koska USKOT-foorumin kalenterissa uskonnollinen identiteetti on tärkeä.

Moniuskontoisen kalenterin kehittämisessä avusti hallitusta työryhmä, johon kuuluivat kokoonkutsujana asian tuntija Pekka Y. Hiltunen sekä yllirabbiini Simon Livson, imaami Anas Hajjar sekä varamuussin Haris Bedretin.

3.4 Muut teemat ja tapahtumat

3.4.1 ”Riskiretket” paneelikeskustelu Yhteisymmärrysviikolla

YK:n Sivilisaatioiden Allianssin aloitteesta syntyneen Uskontojen ja vakaumusten yhteisymmärrysviikon (World Interfaith Harmony Week) kattavuus oli huomattavasti laajempi kuin edellisinä vuosina ja se sai myös runsaasti näkyvyyttä. Tapahtumia järjestettiin ympäri Suomea useilla paikkakunnilla. Fokus ry toimi edelleen koordinaattorina. Viikon avasivat Helsingin Tuomiokirkon kryptassa järjestetyn Sacred Music -konsertin aluksi Fokus ry:n puheenjohtaja Ilari Rantakari ja USKOT-foorumin puheenjohtaja Yaron Nadbornik.

USKOT-foorumi osallistui tällä kertaa viikkoon omal-

la tapahtumalla. Maanantaina 2.2.2015 Eurooppasalis- sa järjestettiin keskustelutilaisuus uskontojen sisäisestä monimuotoisuudesta otsikolla ”Riskiretket”. Panelistit olivat USKOT-foorumin puheenjohtaja Yaron Nadbornik, varapuheenjohtaja Kaarlo Kalliala, hallituksen jäsen Pia Jardi, Islam-seurakunnan Imaami Ramil Belyaev sekä tutkija Leena Malkki. Tilaisuuden juonsi Marketta Mattila. Keskustelu oli vilkasta ja rakentavaa, vaikka teema Pariisin terrori-iskujen johdosta oli saanut yllättäväkin julkisuutta. Yleisöä oli paikalla noin 60 henkeä.

3.4.2 Paneeli radikalisaation ehkäisystä Sosiaalifoorumissa

USKOT-foorumi järjesti Sosiaalifoorumissa 26.4.2015 paneelikeskustelun, jonka teemana oli ”Ehkäiseekö oman uskonnon hyvä tuntemus radikalisoitumista?”. Keskustelemassa olivat muusikko ja juutalaisen uskonnon opettaja Daniel Shaul, islamin opettaja Isra Lehtinen sekä Baptistikirkon pastori Jari Portaankorva. Mukana olivat myös Daniel Weintraub ja Ilari Rantakari. Keskustelun juonsi Milena Parland.

3.4.3 SuomiAreenan suuri uskontokeskustelu

USKOT-foorumi osallistui Porissa 13 – 17.7.2015 järjestettyyn SuomiAreenan kansalaistoriin. Vuoden

Ylen ykkösaamu haastatteli panelisteja keskustelupäivän aamuna, mikä antoi myös USKOT-foorumille valtakunnallista näkyvyyttä.

Ramil Belyaev

Panelistit olivat USKOT-foorumin puheenjohtaja Yaron Nadbornik, varapuheenjohtaja Kaarlo Kalliala, hallituksen jäsen Pia Jardi, Islam-seurakunnan Imaami Ramil Belyaev sekä tutkija Leena Malkki. Tilaisuuden juonsi Marketta Mattila.

2015 teemoina olivat opetus ja kulttuuri. Osana tätä järjestettiin 14.7. suuri suomalainen uskontokeskustelu, jonka teemana oli ”uskontojen näkyvyys julkisuudessa”. Juontajana toimi Jaakko Heinimäki, ja keskustelussa olivat Yaron Nadbornik, Kaarlo Kalliala ja Anas Hajjar.

3.4.4 Osallistuminen Suomi sanoo tervetuloa -tapahtumaan

Helsingin kansalaistorilla järjestettiin 12.9.2015 pic-nic tapahtuma, jonka tarkoituksena oli toivottaa turvapaikanhakijat tervetulleeksi Suomeen. Tapahtumassa esittivät tervetulotoivotuksensa erilaiset kansalaisjärjestöt ja yhteiskuntavaikuttajat. USKOT-foorumin puheenvuoron käytti toiminnanjohtaja Anja Toivola-Stambouli.

3.4.5 Juhlitaan yhdessä

Meri-Rastilan koulussa vietettiin vuonna 2015 ”Juhlitaan yhdessä -vuotta”. ”Kolme kaverusta” Uskontojen yhteistyöfoorumista vieraili koulussa 17.12. Mukana oli yksi juutalainen, yksi muslimi ja yksi kristitty (Yvonne Westerlund, Deniz Bedretin, Jan Edström). Keskusteltiin mm. uskonnonvapaudesta ja ihmisoikeuksista, ja Jan Edström juhlisti tapahtumaa trumpetinsoitolla. Opettajat arvostivat tilaisuutta keskustella ja saada tietoa, koska koulu on monikulttuurinen.

3.4.6 Turvapaikanhakijat

Syksyn aikana Foorumin hallitus pohti miten se parhaiten omalta osaltaan voisi vastata turvapaikanhakijoiden

luomaan haasteeseen. Koska hakijoista suuri osa on muslimeita, USKOT-foorumilla olisi tarjota yhteyksiä ja osaamista viranomaisille ja vastaanotto toiminnasta huolehtiville. Esitettiin usean uskonnon edustajien yhteisiä vierailuja vastaanottokeskuksiin tarkoituksella tarjota esimerkki siitä, että eri uskonnot voivat elää rinnakkain sovussa. Uskontokysymyksen tärkeyttä turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanottamisessa sekä palautettavien kohtaamisessa korostettiin myös Religions for Peace (RfP) -verkoston vuonna 2013 Wienissä pidetyssä yleiskokouksessa, jolloin teemana oli ”Welcoming the Stranger”. USKOT-foorumi liittyi RfP -verkostoon em. kokouksessa.

Suomen Punaiseen Ristiin (SPR) oltiin yhteydessä sen selvittämiseksi, minkälaista yhteistyötä he voisivat parhaiten hyödyntää ottaen huomioon turvapaikanhakijoiden suuren määrän ja toisaalta USKOT-foorumin rajalliset resurssit. Suunnittelu jatkuu tältä osin keväällä 2016. SPR vastaa valtaosasta vastaanottokeskuksia maahanmuutto-viraston toimeksiannosta.

3.4.7 Osallistuminen vuoden 2017 Suomi-100 hankkeeseen

Koska tulevaisuuden visio on, että Suomi on moniuskontoinen ja monikulttuurinen maa, USKOT-foorumi pitää tärkeänä eri uskontojen liittymistä juhluvuoteen. Foorumi päätti hakea osaksi Suomi-100 hanketta. Hakemus hyväksyttiin, mutta rahoituksesta ei saatu vielä päätöstä. USKOT- Foorumin hanke koskee historiallista musiikinäytelmää siitä miten uskonnot rantautuivat Suomeen. Esittäjinä ovat eri uskontokuntien nuoret.

Suomi-100 hanketta valmistelee USKOT-foorumin piirissä Juhlavuosi 2017 työryhmä, jonka kokoonkutsujana on Pia Jardi ja jäseninä Deniz Bedretdin, Pekka Y. Hiltunen, Timo-Matti Haapiainen, Ilari Rantakari, Harriet Haras ja Abdessalam Jardi.

3.5 Kannanotot ja tiedottaminen

3.5.1 Vaikuttaminen

Vilkas julkinen uskontokeskustelu jatkui kertomusvuonna. Uskonnonopetus ja uskonnon asema kouluissa jakoi edelleen mielipiteitä. Ääri-islamilaisten ISIS -liikkeen laajeneminen voimisti näkemyksiä muslimista terroristeina. Vuoden 2015 alun Pariisin ja Kööpenhaminan tapahtumat lisäsivät levottomuutta, ja syksyn 2015 laajat pakolaisvirrat synnyttivät pelon ja vihansekaisen ilmapiirin. Tarve USKOT-foorumin esiintymiselle ja vaikuttamiselle oli poikkeuksellisen suuri. Koska Foorumilla ei ollut tarvittavaa henkilöstöä näihin haasteisiin vastaamiseksi, toiminta oli rajallista ja tapahtui pääasiassa vapaaehtoisvoimin. Tärkeimmät vaikuttamisen alueet olivat kriisitapahtumiin liittyvä tiedottaminen, kansalaistapahtumiin osallistuminen ja viranomaisille tuotetut lausunnot. Viestintään käytettiin nettisivuja (www.uskot-resa.fi) ja Facebook -sivuja (https://www.facebook.com/uskotfoorumi/?ref=aymt_homepage_panel).

3.5.2 Lausunnot viranomaisille

Vuoden 2015 aikana annettiin seuraavat lausunnot. Lausunnot löytyvät netistä (www.uskot-resa.fi).

- Lausunto Opetushallitukselle lukion opetussuunnitelman perusteita (LOPS) koskevasta luonnoksesta (Kts. yllä 3.2). Lausunto annettiin 5.5.2015.
- Lausunto Ulkoministeriölle Euroopan neuvoston luonnoksesta koskien ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä kulttuurisesti monimuotoisissa yhteiskunnissa; lausunto annettiin 3.9.2015. Ad hoc -työryhmän jäseniä olivat Yaron Nadbornik, Jan Edström, Isra Lehtinen ja Anja Toivola-Stambouli. Tämän jälkeen Euroopan Neuvoston ihmisoikeussuuntaviivoja koskeva seurantaryhmä oli vierailut Helsingissä ja ottanut yhteyttä seuraaviin: Atik Ali, Anas Hajjar ja Yaron Nadbornik.
- Lausunto Kirkon vankilasielunhoidon neuvottelukunnalle uskonnon harjoittamisesta vankiloissa; lausunto annettiin 3.11.2015. Ad hoc -työryhmän jäseniä olivat Yaron Nadbornik, Anas Hajjar ja Jari Portaankorva.

3.5.3 Sananvapaus ja kriisiviestintä

- Charlie Hebdo -lehden toimitukseen Pariisissa tammikuussa 2015 kohdistettujen iskujen jälkeen USKOT-foorumi julkaisi tiedotteen, jossa se tuomitsee toimituksen joukkomurhan. ”Suomen muslimien, kristittyjen ja juutalaisia edustavan USKOT-foorumin hallitus yhtyy järkytykseen verenvuodatuksesta ja huoleen sananvapaudesta, demokratiasta ja yhteiskuntarauhasta.”
- Marraskuussa 2015 uusi joukkomurha Pariisissa järkytti maailmaa. USKOT-foorumi julkaisi tiedot-

teen otsikolla ”On tuomittavaa, jos väkivaltaa yritetään perustella uskonnolla”. Molemmat tiedotteet löytyvät nettisivustolta (www.uskot-resa.fi).

- Kriisiviestinnän työpaja 23.3.2015. Hallitus päätti varautua paremmin yllättävien tapahtumien vaatimaan tiedottamiseen järjestämällä sisäinen kriisiviestintätyöpajan sekä laatimalla kriisiviestintäohjeet. Tietokirjailija Jaakko Heinimäki veti seminaarin, jossa käytiin läpi tärkeimpiä kriisitilanteissa huomioonotettavia asioita.

3.5.4 Eduskuntavaaliteesit ja kävely 5.3.2015

Kevään eduskuntavaalien alla USKOT-foorumin hallitus päätti laatia eduskuntavaaliehdokkaita var-

ten joukon vaaliteesejä. Haluttiin viestittää, että moniuskontoisuus ja monikulttuurisuus tulee nähdä voimavarana ja mahdollisuutena. Suomi voi välttää Länsi-Euroopan uhkakuvat väestöryhmien vihollisuudesta ja valita yhteiskuntarauhan ja moniarvoisuuden tien. Viesti kiteytettiin kolmeen teesiin:

uskonnot yhteisissä tiloissa, avoin ja oikeudenmukainen maahanmuuttopolitiikka, ja globaali hyvinvointi.

Vaaliteesien julkistaminen tuotti USKOT-foorumille suurta medianäkyvyyttä, erityisesti sen jälkeen kun julkistamisen yhteyteen suunniteltu eri uskontojen edustajien yhteinen kävely oli levinnyt kansalaisaktivisti Suldaan Said Ahmedin välittämänä Facebookin kautta laajalle. Useat tiedotusvälineet seurasivat noin 300 henkilön marssia Lönnrotinkadun moskeijalta Vanhan

kirkon rappusille ja edelleen synagogalle, jonka edessä teesit luettiin. Lukijoina toimivat mm. Juutalaisen seurakunnan johtaja Yaron Nadbornik, Helsingin piispa Irja Askola, imaami Anas Hajjar, ev.lut. pastori Marjaana Toiviainen, baptistipastori Jan Edström ja pääsihteeri Heikki Huttunen. USKOT-foorumin edustajia haasteltiin myös YLE 1:n aamu-TV:ssä sekä mm. Kirkko ja Kaupunki -lehdessä. Kävelyn jälkeen perustettiin myös USKOT-foorumin FB-sivusto.

3.5.5 Osallistuminen toivonkävelyyn 15.11.2015

Marraskuisten Pariisin terrori-iskujen jälkeen Helsingissä järjestettiin solidaarisuuskävely Tuomiokirkolta Ranskan suurlähetystölle. Kävelyä edelsivät puheet kirkon ylätasanteelta. USKOT-foorumin puheenvuoron käytti varapuheenjohtaja Yaron Nadbornik. Juutalaista seurakuntaa edusti yllirabbi Simon Livson ja SINE:ä puheenjohtaja Anas Hajjar. Kävelyn järjesti Kirkon Ulkomaanavun (KUA) Milla Perukangas.

3.5.6 Pro Gradu opinnäyte USKOT-foorumista

Lähetystöneuvos Sini Paukkunen teki Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan uskontotieteen laitokselle opinnäytetyön nimeltä ”Uskontojen yhteistyö Suomessa: toiminnallista, käytännöllistä ja tarpeesta lähtevää uskontodialogia? Tapaustutkimuksena USKOT-foorumi.” Lähteinä käytettiin Foorumin hallitusten jäsenten ja entisten jäsenten haastatteluja sekä nettisivuilla julkaistua materiaalia.

3.6 Viranomaiset ja yhteistyökumppanit

3.6.1 Ministeri Päivi Räsänen tapaaminen

USKOT-foorumin delegaatio vieraili sisäministeri Päivi Räsänen luona 16.1.2015. Tapaamiseen osallistuivat puheenjohtaja Yaron Nadbornik, varapuheenjohtajat Kaarlo Kalliala ja Abdoul-Majid Tahirou-Varjonen,

hallituksen jäsen Pia Jardi sekä toiminnanjohtaja Anja Toivola-Stambouli.

Tapaamisen aikana keskusteltiin radikalisoitumisesta, uskontoihin liittyvistä ennakkoluuloista ja uskonnon perusteella tapahtuvasta leimaamisesta. Ministerille luovutettu tätä asiaa koskeva vetoamus löytyy Foorumin nettisivuilta (www.uskot-resa.fi). Ministeri Räsänen korosti oman uskonnon opetuksen merkitystä uskontojen väärinkäytön, ennakkoluulojen ja leimaamisen estämiseksi. Ministeri pyysi myös konkreettisia yhteistyöesityksiä. Foorumin edustajat ehdottivat poliisille järjestettävää koulutusta, jossa opittaisiin miten suhtaudutaan eri uskontoihin ja kulttuureihin käytännön elämässä, sekä USKOT-foorumin edustajien kutsumista asiantuntijoina erilaisiin valiokuntiin kuultavaksi.

3.6.2 Sisäasiainministeriön tilaisuus turvapaikkatilanteesta

Sisäasiainministeriö järjesti 17.10 keskustelutilaisuuden turvapaikkatilanteesta ja sen vaikutuksista. Erityisesti kutsuttiin muslimiyhteisöjen edustajia. Toiminnanjohtaja Anja Toivola-Stambouli osallistui tilaisuuteen, joka järjestettiin Kirkon Talossa ja jota isännöi Kirkon Ulkomaanapu (KUA).

3.6.3 Koordinaatio KUA:n kanssa

Useat toimijat ovat aktiivisia uskontojen välisessä yhteistyössä ja asiaa sivuavissa hankkeissa, joissa saat-
taa syntyä päällekkäisyyttä. Näitä ovat mm. Fokus, Ad Astra ja SEN. Yksi tärkeimmistä on Kirkon ulkomaanapu (KUA). Toiminnanjohtaja tapasi 21.10. Kirkon Ulkomaanavun rauhantyön koordinaattorin Aaro Rytkösen, jonka kanssa käytiin läpi USKOT-foorumin ja KUA:n toimia uskontojen välisessä yhteistyössä ja yhteiskunta-
rauhan vaalimisessa.

3.6.4 ETNO:n jäsenyys kaudelle 2015 - 2019

USKOT-foorumi etsii aktiivisesti yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa, jotka haluavat toteuttaa Forumin päämääriä. Hallitus päätti kokouksessaan 31.8.2016 hakea jäsenyyttä etnisten suhteiden neuvottelukunnassa (ETNO). Oikeusministeriö ilmoitti 9.12.2015, että USKOT-foorumi on ollut esittämässä yhdeksi 10:stä valtakunnallisen tason jäsenjärjestöstä. Puheenjohtajisto päätti esittää varsinaiseksi edustajaksi toiminnanjohtaja Anja Toivola-Stamboulia ja varaedustajaksi puheenjohtaja Atik Alia.

Helsinki 2.12.2015
 Suomen Uskontojohtajat
 USKOT-foorumi – RESA-foorumi

I YHTEISTILAISUUS

SUOMEN USKONTOJOHTAJAT
RAUHAN JA SULAITSEVAISUUDEN PUOLESTA

Ohjelma

09:30	Aamiainen	
10:00	Avajais sanat	Atik Ali
10:05	Esittäytyminen	
10:30	I USKOT-foorumi ja Suomen uskontojohtajat	
	Alustuspuheenvuoro: "Miten tähän on tultu?"	Jan Edström
11:30	II USKOT-foorumin laajentuminen	
	Alustuspuheenvuoro: "Minne olemme menossa?"	Anja Toivola-Stambouli
12:30	Lounas & työryhmien jäsenten esittäytyminen	
13:30	III Työryhmien esitykset	
15:30	Tilaisuuden päättäminen	

Islam-talo • Fredrikinkatu 33 A, 5. krs • Helsinki

3.6.5 Yhteistilaisuus uskontojohtajien kanssa 2.12.2015

Tilaisuus järjestettiin 2.12.2015 Suomen Islam-seurakunnan Islam-talon juhlasalissa.

Tilaisuus jakaantui kolmeen vaiheeseen. Aamupäivällä uskontojohtajat ja USKOT-foorumin hallituksen jäsenet keskustelivat kahdesta teemasta:

- 1) Uskontojohtajien ja USKOT-foorumin suhde ja tämänhetkiset yhteistyötarpeet (alustus Jan Edström), sekä
- 2) USKOT-foorumin mahdollinen laajentuminen muihin uskontoihin (alustus Anja Toivola-Stambouli). Foorumin eri työryhmien jäsenet liittyivät mukaan kaikkien yhteisellä lounaalla, jonka jälkeen hallitus ja työryhmät kävivät läpi työryhmien suunnitelmia vuodelle 2016.

Tapaamista pidettiin erittäin hyödyllisenä. Ehdotettiin, että sellainen tulisi järjestää joka toinen vuosi aina uuden hallituksen tultua valituksi, ja että isäntänä toimisi kulloinenkin USKOT-foorumin puheenjohtaja.

Anja Toivola-Stambouli

Jani Edström

MAP-kirkon tapaaminen oli 17.12.2015 heidän toimitiloissaan. US- KOT-foorumia edustivat puheenjohtajisto, toiminnan- johtaja sekä Pekka Y. Hiltunen.

Tilaisuuden valmisteli työryhmä, johon nimettiin Atik Ali, Jan Edström, Jari Portaankorva ja Anja Toivola-Stambouli sekä arkkipiispan avustaja Mika Pajunen.

3.6.6 USKOT-foorumin mahdollinen laajeneminen

USKOT-foorumi sai kertomusvuonna kaksi yhteydenottoa mahdolliseen jäsenyyteen liittyen. Myöhempien aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkon (MAP-kirkon) edustaja tri Pekka Roto otti yhteyttä maaliskuussa ja ilmaisi yhteisön kiinnostuksen jäsenyyteen USKOT-foorumissa. Samoin Resalat islamilaisen yhdyskunnan imaami Abbas Bahmanpour lähetti huhtikuussa viestin, jossa hän ilmoitti seurakuntansa haluavan liittyä USKOT-foorumin toimintaan. Hallitus päätti, että molempien kanssa tulisi järjestää tapaaminen. MAP-kirkon

tapaaminen oli 17.12.2015 heidän toimitiloissaan. US-KOT-foorumia edustivat puheenjohtajisto, toiminnan- johtaja sekä Pekka Y. Hiltunen.

Katsottiin, että asiasta pitää käydä laajempaa keskustelua, koska uskonnot ovat paljon julkisuudessa ja kiinnostus voi olla laajempaakin. Tulisi arvioida ollaanko valmiit laajentamaan jäsenyyspohjaa abrahamilaisista uskonnoista, ja olisi määriteltävä ne kriteerit, joiden perusteella jäseneksi tullaan. Sääntöjen 5§:n mukaan jäseneksi voi liittyä ”Suomessa toimiva vakiintunut ja rekisteröity uskonnollisten yhteisöjen keskusjärjestö tai yhteenliittymä, joka hyväksyy Forumin tarkoituksen ja sitoutuu toimimaan sen edistämiseksi”. Tässä yhteydessä keskusteltiin myös muun tyyppisestä yhteistyöstä, esim. kumppanuudesta, joka voisi sopia järjestöille. Myös jotkut paikallistason toimijat ovat kysyneet, miten USKOT-foorumin toimintaan voisi päästä mukaan.

3.7 Kansainvälisten yhteyksien vahvistaminen

Vaikka USKOT-foorumin tarkoitus on vaalia yhteiskuntarauhaa omassa maassamme, globaalit kysymykset tulevat kaiken aikaa meitä lähemmäksi. Kukaan ei vuosi sitten osannut aavistaa, että maahamme saapuisi noin 30.000 turvapaikanhakijaa lyhyen ajan sisällä. Kaukana meistä tapahtuvat sodat ulottavat vaikutuksensa Suomeen ja muokkaavat yhteiskuntaamme arvaamattomalla tavalla. Ne saattavat jopa uhata yhteiskuntarauhaa.

Kun USKOT-foorumi loppuvuodesta 2013 liittyi jäseneksi maailmanlaajuiseen Religions for Peace (RfP – Uskot rauhan puolesta) -verkostoon, se samalla tuli myös osaksi Euroopan uskontojohtajien verkostoa (ECRL – European Council of Religious Leaders), sillä ECRL toimii RfP:n alueellisena edustajana. Järjestö pyrkii uskontojohtajien ja uskonnollisten toimijoiden kautta edistämään rauhaa ja löytämään ratkaisuja konflikteihin.

USKOT-foorumi järjesti RfP:n yleiskokouksen teemoja käsittelevä seminaarin syksyllä 2014. Vuoden 2015 aikana Foorumilla oli varsin vähän yhteyksiä RfP:hen. Foorumin kansainvälisten yhteyksien työryhmä katsoi kuitenkin, että yhteistyötä tulisi jatkossa vahvistaa sekä RfP:n että ECRL:n kanssa, hyödyntäen näiden kokemuksia ja yhteyksiä sekä tiedottaen uskontojen yhteistyöhön liittyvistä kysymyksistä.

Kansainvälisten yhteyksien työryhmän kokoonkutsujana toimi Ilari Rantakari. Jäseniä olivat Mikko Heikka, John Burstein, Abdessalam Jardi ja Ramil Belyaev.

Talous ja hallinto

4 Talous ja hallinto

USKOT-foorumi jatkoi laajasta yhteiskunnallisesta katavuudestaan huolimatta toimintaansa pääasiassa vapaaehtoisvoimin. Budjetista katettiin ainoastaan nettisivuston ja moniuskontoisen kalenterin tekninen ylläpito, joitakin toimistotarvikkeita sekä hyvin vaatimaton toiminnanjohtajan palkkio. Foorumin ainoana tulonlähteenä olivat jäsenmaksut. Vuonna 2015 varsinainen budjetti oli 7,500 €. Tämä summa perustui kunkin viiden taustatahon jäsenmaksuihin siten, että kolme jäsenmäärältään pientä maksoi kukin 1,000 €, ja Suomen ev.lut. kirkko 4,000 €. Tämän lisäksi saatiin Ev.lut. kirkolta kertaluontoista projektirahoitusta moniuskontoisen kalenterin uusiin kieliversioihin ja mobiiliversioon 6,000€. Vuoden 2016 talousarviossa esitetään vuoden 2015 tasoisia jäsenmaksuja.

USKOT-foorumi hallitus katsoo, että Foorumi ei tämän tason rahoituksella pysty jatkossa toimimaan

tehokkaasti tavoitteittensa saavuttamiseksi, vaan tason tulisi olla noin 100,000 € luokkaa. Tämä mahdollistaisi vakaan hallinnollisen perustan, johon kuuluu toimitila ja minimihenkilöstö, sekä normaalin toiminnan mahdollistava rahoitus.

Vuoden 2015 aikanakaan ei löytynyt tahoja, joka olisi halukas tai jonka tehtäviin kuuluisi tukea uskontojen välistä toimintaa. USKOT-foorumin hallitus pitää erityisen tärkeänä rahoituksen saamista valtionhallinnolta. Rohkaisevia merkkejä tästä on nyt näkyvissä, kun valtion talousarvioletukseen 2016 on ensimmäistä kertaa varattu määräraha uskontojen vuoropuhelun edistämiseen. Tällä voitaisiin luoda perusedellytykset Foorumin yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle ja osallistumiselle sen ydinalueella, uskontojen välisen yhteistyön edistämisessä ja yhteiskuntarauhan vaalimisessa Suomessa.

